

Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio
viešoji biblioteka
Tilžės g. 10, LT-99172 Šilutė,
tel. (8 441) 78212, faksas (8 441) 76961,
el. p. prusija@silute.omnitel.net
biudžetinė sąskaita LT074010043500050189
AB DnB NORD bankas Šilutės sk., b. K. 40100

BIBLIOTEKOS DIREKTORIAUS 2009 METŲ ATASKAITA

1. Bendra informacija

F. Bajoraičio viešoji biblioteka (toliau – biblioteka) yra centralizuota universali su 23 atskirų miestelių bei kaimo bibliotekų-filialų junginiu. Veiklos strategija reglamentuota Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2004-02-22 sprendimu Nr. 123 „Dėl Šilutės rajono bibliotekų programos 2001-2010 metams strategijos patvirtinimo“, 2004-12-30 d. sprendimu Nr. 1-495 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos nuostatų naujos redakcijos patvirtinimo“, 2004-07-15 d. sprendimu Nr. T1-407 „Dėl Šilutės rajono strateginio plėtros plano 2005-2014 metams“, kitais Savivaldybės tarybos ir Administracijos direktoriaus institucijų teisės aktais. Centralizuota bibliotekų - filialų sistema, veikianti pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą tipinį Lietuvos viešųjų bibliotekų modelį, yra ekonomiškai naudinga, taupi ir funkcionali, nes:

1. Suformuotas kompaktiškas, mobilus ir vienas iš mažiausių Lietuvoje filialų tinklas: vienuolikoje seniūnijų veikia 23 filialai, iš kurių 9 vykdo ir mokyklų bibliotekų funkcijas.

2. Bibliotekų paslaugų vartotojams yra racionaliai organizuotas paslaugų prieinamumas: vidutiniškai vienai bibliotekai - filialui tenka 2190 gyventojų; vykdoma trečiojo amžiaus žmonių, atokių kaimų gyventojų ir neįgaliųjų aptarnavimo knyganeštystės būdu programa (265 vartotojai, 8998 fiz. vnt. išduotų dokumentų skaityti namuose). Naujų knygų stygius kompensuojamas organizuojant visoje Pamario teritorijoje keliaujančių knygynėlių tinklą.

3. Biblioteka su 23 filialais Savivaldybės tarybos sprendimu (2008) yra priskirta antrai kategorijai. Dirba 68,25 etatiniai darbuotojai, iš jų 49 - profesionalūs bibliotekininkai, 6 - kiti kvalifikuoti specialistai, 13,25 - techniniai darbuotojai, kurių skaičius ir sąrašas patvirtintas Savivaldybės tarybos sprendimais. Bibliotekoje penkiuose specializuotuose skyriuose, per metus lankytojus aptarnauja 18 specialistų. Vidutiniškai 1 filialui tenka 1,25 vartotojus aptarnaujančio ir

patalpas valančio darbuotojo. Biblioteka vykdo pastatų, kompiuterinės programinės įrangos, buhalterinės apskaitos, ekonominių skaičiavimų, techninio patalpų aptarnavimo darbus, sudaro sutartis, sandorius, prisiima ir vykdo įsipareigojimus. Turi finansinio savarankiškumo statusą.

4. Vidutiniškai kasmet uždirba 24067 specialiųjų programų lėšų, kurias, politikams leidus (2009), panaudojo knygų apsaugos automatizuotai sistemai įrengti.

5. Bibliotekos ir 23 jos junginių strategija yra nukreipta į tradicinės bibliotekos ir jos paslaugų transformavimą į modernią interaktyvią žinių kaitą, sąlygų mokymuisi visą gyvenimą sukūrimą, pagalbą diferencijuoto švietimo lygmens vartotojams, skaitymo skatinimo ir laisvalaikio su knyga praleidimo organizavimą.

6. Biblioteka yra pripažinta Europos Sąjungos lygmens bibliotekų praktikos ir patirties (2007) baze, todėl jos veikla yra nuosekliai orientuota į europinio paslaugų lygmens bei metodų kaitą, akivaizdžiai atspindimą per dalyvavimą ES programose bei konkursuose (žr. 6 sk.).

2. Bibliotekos veiklos prioritetai ir jų įgyvendinimas

1. Savivaldybės tarybos 2004 - 2008 metų sprendimais yra įteisinta bibliotekos mokamų ir nemokamų, elektroninių ir tradicinių paslaugų modernizacija, sudaranti sąlygas plėsti paslaugų spektrą, vykdyti vartotojų, bibliotekinių specialistų ir specialiųjų poreikių gyventojų mokymus per JAV milijardierių Bilo ir Melindos Geitsų fondo Pasaulio bibliotekų programos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansuoto bei rajono Savivaldybės koofinansuoto projekto „Bibliotekos pažangai“ veiklas. Bibliotekoje ir septyniolikoje jos filialų įdiegta kompiuterinė - programinė įranga (žr. sk. 6), pagal 11 modulių (2009) apmokyti 45 bibliotekiniai specialistai, įgyję europinius ECDL Start, vadybos, psichologinio bendravimo įgūdžių, paieškos internete ir kitokio pobūdžio sertifikatus, surengta 112 intensyvių kompiuterinio raštingumo mokymų įvairaus amžiaus miesto, miestelių ir kaimo vartotojų grupėms.

2. Skatinant skaitymą bibliotekų tinkle yra plečiamas nemokamų ir apmokamų paslaugų spektras (2009, 29 rūšių paslaugos), didinamas nusikalsti linkstančių paauglių, asocialių šeimų, trečiojo amžiaus bendruomenės žmonių telkimas į bibliotekose vykstančius knygos ir žodžio renginius, edukacines programas, skirtas potencialiems vartotojams pritraukti. Bibliotekos ir 23 jos įstaigų statistika rodo aktyvią bibliotekos poziciją Pamario bendruomenės socialiniame –

kultūriniam gyvenime: bibliotekininkystės paslaugomis naudojasi 11500 rajono gyventojų, arba 21,9 % nuo statistinio rajono gyventojų skaičiaus, bibliotekų stacionaruose (2009) apsilankė 235388 lankytojai arba vidutinis lankomumo aktyvumas siekė 20,5. Bibliotekose surengti 846 žodiniai ir vaizdiniai renginiai, skirti laikmečio aktualijoms, knygo ir rašto tradicijoms, knyginių gyvenimo bei kūrybos datoms paminėti, turint tikslą didinti potencialių skaitytojų telktį bibliotekų stacionaruose.

3. Biblioteka ir 23 jos filialai yra išoriškai atviri bendruomenėms, socialiniams partneriams, rėmėjams bei bendraminčiams, atvykstantiems svečiams, savo užsienio partneriams – bibliotekininkams: Bauskėje (Latvija), Viljandi (Estija), Kaliningrade ir Sankt Peterburge (Rusija), Naksкове (Danija), Ljungby (Švedija), Punske (Lenkija), Zadare (Kroatija), kitiems. 2009 metais pasirašytos (arba) tęstos 28 partnerystės sutartys. Šilutiškiams ypač naudinga bibliotekos partnerystė su Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šilutės skyriais, Šilutės darbo birža, kai miestelėnams ir kaimiškųjų vietovių gyventojams sudaromos sąlygos bibliotekoje ir jos filialuose deklaruoti mokesčius, naudotis elektroninėmis bankininkystės paslaugomis, vykdyti darboieškos ar elektroninio komunikavimo su darbdaviu operacijas. Vidutiniškai kasmet (ir 2009) tokio pobūdžio paslaugomis pasinaudoja per 1000 šilutiškių.

3. Ryšiai su socialiniais partneriais bei vietos bendruomene, seniūnu.

Tvarūs, patikimi ir kūrybingi bibliotekininkų socialiniai partneriai yra savivaldybės švietimo bei ikimokyklinio ugdymo įstaigos bei jų vadovai, Policijos komisariato, AB „Grabupėliai“, ABF „Šilutės Rambynas“ darbo kolektyvai ir jų administracijos. Išskirtinis bibliotekininkų socialinės partnerystės bruožas yra bendradarbiavimo įteisinimas sutartimis numatant konkrečias veiklos programas. Tai leidžia racionaliai planuoti ir įgyvendinti bibliotekininkystės plėtrą Pamario regione. Geri dalykinio bendradarbiavimo santykiai biblioteką sieja su jos ir jos įstaigų veiklą remiančiais, bibliotekas modernizuoti talkinančiais ir knygmylių problemas sprendžiančiais seniūnais: švėkšniškiu Alfonsu Šepučiu, vainutiškiu Vitalijumi Mockumi, Kintų seniūnu Antanu Kliženčiu, šilutiškiu Raimondu Steponkumi, kitais. Dalis miestelių ir kaimo filialų bibliotekininkų yra aktyvūs vietos bendruomenių nariai (N. Rimkienė (Ž. Naumiestis), D. Daujotienė (Juknaičiai), O. Miliauskienė (Usėnai) ir kt.), įsiklauso į vietos žmonių poreikius, bendradarbiauja su seniūnais,

seniūnaičiais, NVO sektoriaus organizacijomis ir tuo pačiu prisideda prie bendruomeniškumo seniūnijose įtvirtinimo. Bendruomenėse dirba 35% visų miestelių ir kaimo filialų bibliotekininkų (2008 m. - 8%).

4. Kadru politiką

Bibliotekos ir jos 23 įstaigų sistemoje dirba 61 darbuotojas. Iš jų - 23 turi aukštąjį pasirengimą darbui (45,1% nuo bendro skaičiaus), 23 - aukštesnįjį ir 5 - bendrą vidurinį išsilavinimą. Du bibliotekininkai specialistai tęsia ir (2010) baigia studijas: R. Balčytis (VB) viešojo administravimo specialybę Šiaulių universitete, A. Čėsniėnė (Rusnė) - informacijos ir komunikacijos specialybę Klaipėdos universitete. Bibliotekos administracija, asociacija Šilutės raštijos ir knygų draugija, Šilutės rajono bibliotekininkų draugija nuosekliai dirba bibliotekininkų profesinio pasirengimo ir kompetencijų didinimo srityje: 2009 metais kvalifikaciją kėlė 49 bibliotekininkai. Dalis jų projektinio finansavimo lėšomis per Kultūros ministeriją dalyvavo tarptautiniuose renginiuose Bauskėje (Latvija), Zadare (Kroatija), Kaliningrade (Rusija), Punske (Lenkija).

Tačiau dėl menko apmokėjimo už darbą bibliotekininkų darbo vietose trūksta jaunimo. Vidutinis Šilutės statistinio bibliotekininko amžius yra 42 metai, Lietuvos – 47 metai. Padėtį galėtų taisyti daug metų rengiama, tačiau vis dar neįgyvendinama valstybinė bibliotekinių specialistų atestacija su apmokėjimu už darbą pagal atestavimo rezultatus. Jaunųjų specialistų įsidarbinimo neskatina žemas vidutinis Šilutės bibliotekininko atlyginimas už darbą: 2009 metais jis sudarė 1297 priskaičiuojamus ir 1041,31 išmokamus litus.

5. Pasiekimai, laimėjimai, naujovės:

1. Europos Sąjungos garbės vėliavos įteikimo Savivaldybei proga už aktyvią ES idėjų sklaidą ir nuoseklų bendradarbiavimą su užsienio partneriais, vietos ir tarptautinių projektų įgyvendinimą bibliotekos kolektyvui įteikta Šilutės rajono mero V. Pozingio padėka.

2. Už puikų bendradarbiavimą rengiant Stefano Koppelkammo fotografijų parodą „Vietos laikas“ bibliotekai įteikta Goethe's instituto Vilniuje padėka.

3. Už ilgametį bendradarbiavimą ir nuoseklų partnerystę F. Bajoraičio viešojoji biblioteka apdovanota Kaliningrado (Rusija) Kultūros ministerijos padėkos raštu.

4. Už dalyvavimą projektinės veiklos konkurse „Patirtis'09“ viešajai bibliotekai įteiktas Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto padėkos raštas.

5. Už geriausią (2009) metų renginį – literatūrinį rudenį „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“ bibliotekai įteikta laikraščio „Šilutės naujienos“ Metų renginio nominacija.

6. Dalyvavimas projektuose

Rajono savivaldybės skirtas projektinis finansavimas

Eil. Nr.	Programa	Projekto pavadinimas, vadovas	Gautos lėšos (Lt)
1.	Šilutės rajono savivaldybės Kultūros plėtros programos finansuoti projektai	„Žinių, komunikacijos ir kūrybos atodangos“ (vadovė Aldona Norbutienė)	7181
2.		„Knygos renginių kaleidoskopas: žmogaus ir žodžio sangraža“ (vadovė Nijolė Budreckienė)	5413
3.		„Literatūrinis ruduo „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“ (vadovė Dalia Užpelkienė)	2596
		Leidyba: „Juozas Kinderis „Už metų kalno“ (vadovė Nijolė Budreckienė)	3150
	Iš viso rajono Savivaldybė skyrė finansavimą		18340

Biblioteka aktyviai pritraukė alternatyvias projektinio finansavimo lėšas ir gavo paramos (žr. sk. 8) už 1226373,73 Lt.

Iš fondų ir Lietuvos institucijų gautas finansavimas

Eil. nr.	Programa	Projekto pavadinimas, vadovas	Gautos lėšos (Lt)
1.	Kultūros ministerijos dokumentų įsigijimo programa	„Nauja, aktualu, skaitykime“ (vadovė Danutė Šernienė)	47430
2.	Kultūros ministerijos Valstybės švenčių ir datų programa	„Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo atodangos“ (vadovė Aldona Norbutienė)	1600
3.	Kultūros ministerijos Istorinių asmenybių minėjimo programa	„Mažosios Lietuvos vardai ir veidai“ (vadovė Dalia Užpelkienė)	5000
4.	Kultūros ministerijos Regionų programa	„Žinių, komunikacijos ir kūrybos atodangos“ (vadovė Aldona Norbutienė)	2000
5.	Kultūros ministerijos Skaitymo skatinimo programa	„Vaikų, tėvelių ir senelių kelionė skaitymo traukiniu“ (vadovė Vita Gerulienė)	5500
6.	Kultūros ministerijos Lietuvių literatūros sklaidos programa	„Literatūrinė kelionė: lietuviškos knygos metų laikai“ (vadovė Dalia Užpelkienė)	11500
7.	Lietuvos kultūros rėmimo fondas	„Literatūrinis ruduo „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“ (vadovė Dalia Užpelkienė)	8000
8.	Lietuvos kultūros rėmimo fondas	„Mažosios Lietuvos paveldas: knygos ir žodžio atovarta“ (vadovė Dalia Užpelkienė)	8000
9.	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	Tarptautinis projektas „Bibliotekos pažangai“ (koordinatore Laima Dumšienė)	634446,54
10.	Lietuvos nacionalinės bibliotekos LIBIS centras	ES projektas „Interaktyvių elektroninių paslaugų, skirtų leidiniams ir publikacijoms užsakyti bei gauti viešosiose bibliotekose plėtra“ (vadovė Laima Dumšienė)	143060,12

11.	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	Projektas „VIPT-2 atnaujinimas“ (vadovė Sandra Jablonskienė)	166323,41
	Iš viso gauta alternatyvaus finansavimo lėšų		1235525,83

7. Lėšų panaudojimas iš biudžeto

1. Kvalifikacijai tobulinti – 4706 Lt. Vykdamas „Bendradarbiavimo, įgyvendinant projektą „Bibliotekos pažangai“ 2008-05-13 d. sutarties Nr. TR-1000 punktą 4.1.7 Klaipėdoje vyko kompiuterinio raštingumo ir interneto mokymai, anglų kalbos kursai, mokymai, skirti savivaldybių bibliotekų konsultantams, Vilniuje. Apmokėtos kelionės išlaidos.

2. Šildymui – 50446 Lt. Vadovaujantis rajono Savivaldybės tarybos 2008-04-24 d. sprendimu Nr. T1-492 „Dėl nekilnojamo turto perdavimo savivaldybės biudžetinėms įstaigoms“ ir 2008-10-29 perdavimo – priėmimo aktais Nr. R₅-(9.40)-1003 ir R₅-(9.40)-1004 už perduotas F. Bajoraičio viešajai bibliotekai filialų patalpas mokama už šildymą, elektros energiją ir kitus komunalinius patarnavimus. Sudarytos sutartys su UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB „Klaipėdos ugnė“, mokyklomis, darželiais, seniūnijomis. Bibliotekos ir jos 23 filialų šildomas plotas sudaro 3294,79 m². Faktinės išlaidos už 2009 metus – 79928 Lt.

3. Kitos išlaidos – 199616 Lt. Išleista: elektros energijai – 39954 Lt, ryšių paslaugoms – 54628 Lt. Vykdamas projektus VIPT-2 ir „Bibliotekos pažangai“ sudarytos sutartys, kuriose iškeltos sąlygos dėl interneto greitaiveikos. Dėl interneto paslaugų sudarytos sutartys su TEO LT, AB; AB Lietuvos radijo ir televizijos centru. Ryšių paslaugas teikia TEO LT, AB. VB ir jos 23 filialuose yra 35 abonentių numeriai. Filialuose ryšys įvestas dėl signalizacijos ir numatyta sutartyse, vykdamas projektus „Bibliotekos pažangai“, VIPT-2.

4. Transporto paslaugos – 13669 Lt. Išleista: autobuso draudimui – 2268 Lt, autobuso remontui, dyzelinui, techninei apžiūrai – 11401 Lt.

5. Spaudos prenumerata – 52000 Lt. Racionaliai naudojant lėšas atrinkti patys skaitomiausi leidiniai. Bibliotekoje ir jos 23 filialuose prenumeruojama 95 pavadinimų periodiniai leidiniai, iš jų 32 pavadinimų laikraščiai. Vienam rajono gyventojui periodikos prenumeratai skirta tik 0,93 Lt/metams, nors periodiką skaito beveik 45% visų bibliotekos lankytojų.

6. Vandentiekis ir kanalizacija – 3700 Lt. Sudarytos sutartys su UAB „Šilutės vandenys“, mokyklomis, darželiais, seniūnijomis.

7. Kitos išlaidos – 5578 Lt. Sudarytos sutartys su UAB „Ecoservice“, mokyklomis, darželiais dėl šiukšlių išvežimo – 2590 Lt, UAB „Apsaugos komanda“ dėl pastato Tilžės g. 10 apsaugos – 1848 Lt, UAB „Dezinfra“ dėl kenkėjų kontrolės VB ir 23 filialuose – 600 Lt, signalizacijos filialuose - 540 Lt.

8. Darbo užmokestis – 983100 Lt. Vadovaujantis Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2007 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T1-1419 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos ir 23 filialų darbuotojų etatų skaičiaus patvirtinimo“ patvirtinti 68,25 etatai. Bibliotekinių specialistų vidutinis atlyginimas - 1297 Lt. Išmokamas vidutinis atlyginimas – 1041,31 Lt.

9. Socialinio draudimo įmokos – 304300 Lt. Priskaičiuojamos nuo darbo užmokesčio.

10. Specialioms programoms vykdyti panaudotos lėšos – 12022 Lt: įsigytos knygos – 546,89 Lt, skaitytojų pažymėjimai – 5192,30 Lt, raštinės prekės – 1136,98 Lt, apsaugos elementai kompaktiniams diskams, apsaugos sistemos instaliavimas ir derinimas – 4780,13 Lt, už kūrinių atgaminimą LATGAA – 142,800 Lt, išlaidos renginiams (gėlės, žvakės ir kt.) – 222,90 Lt.

8. Rėmėjų, kitos lėšos ir jų panaudojimas

1. Per Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos dokumentų įsigijimo programą naujiems tradiciniams ir elektroniniams dokumentams įsigyti gauta 47430 Lt

2. Bibliotekos bičiulių ir rėmėjų lėšos: UAB „Šilutės vandenys“ (renginiui „Rudens ir liūdesio poetas) – 900 Lt, knygos (iš įvairių rėmėjų) – 43850,21 Lt, UAB „Grabupėliai“ (renginiui „Literatūrinė kelionė „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“) – 127,82 Lt. Iš viso parama: 44878,03 Lt.

9. Aplinkos ir sąlygų gerinimas

1. Pagerėjo viešosios bibliotekos, miestelių bei kaimo filialų patalpų būklė, o tuo pačiu ir skaitymo bei elektroninės komunikacijos sąlygos dėl viešosios bibliotekos ir jos filialų dalyvavimo nacionaliniame projekte „Bibliotekos pažangai“, ES projekte „Interaktyvių elektroninių paslaugų plėtra...“ bei nacionaliniame projekte „VIPT plėtra“. Bibliotekoje ir 23 jos junginiuose įgyta baldų įranga, atlikti patalpų

remontai. Iš darbui nepritaikytų patalpų suremontuotose mokyklų patalpose įsikūrė Usėnų ir Saugu filialai. Bibliotekų – filialų sistemoje įrengta ir veikia 218 kompiuterizuotų darbo vietų su

nemokamu internetu iš jų 53 - bibliotekininkams. Pradėti spręsti viešosios bibliotekos Ž. Naumiesčio bei Švėkšnos filialų modernių ir šiuolaikiškų patalpų įrengimo klausimai.

10. Problema: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija iki šiol neskyrė lėšų bibliotekoms naujoms knygoms įsigyti, kaip ir neparengė bibliotekinių specialistų valstybinio atestavimo bei apmokėjimo už darbą pagal atestavimo rezultatus tvarkos. Tai ir yra trukdžiai, kuriuos, orientuojantis į nacionalinę ir Šilutės regiono bibliotekininkystės strategiją, būtina įveikti.

DĖKOJAME: Šilutės krašto bibliotekininkų bendruomenė yra pagarbiai dėkinga rajono vadovams - Šilutės rajono merui V. Pozingiui, mero pavaduotojams S. Skutulienei ir J. Jauniui, visai politikų tarybai, Savivaldybės administracijos direktoriui Š. Laužikui, Kultūros skyriaus vedėjai V. Griškevičienei ir visiems Administracijos skyrių vadovams bei specialistams už pagalbą bibliotekai vykdant politikų sprendimus ir konkrečius darbus projekte „Bibliotekos pažangai“. Darbinga atmosfera, susiklausymas ir geranoriškumas leidžia sukurti optimalias sąlygas bibliotekų lankytojams nemokamai naudotis greitai internetu ir nuolat kintančiomis bibliotekų sektoriaus paslaugomis.

Rengė:
Šilutės rajono savivaldybės
Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos
direktorė

Dalia Užpelkienė

Tel. (8 441) 78212, trumpasis 412;
Faks. (8 441) 76961
El. p. duzpelkiene@silute.omnitel.net

Šilutė, 2010-02-25